

حکمت متعالیه و علوم انسانی

نویسنده:

غلامرضا بهروز لک

منتشر شده در:

فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی؛ شماره ۳، ۱۳۸۷

چکیده:

مکاتب و نحله های مختلف فکری در طول تاریخ سعی کرده اند به تبیین و توضیح دانش دینی - اسلامی بپردازند. این امر تحولات و تطوراتی را در تاریخ اندیشه اسلامی موجب شده است. یکی از عرصه های احیای دانشگاه اسلامی، تامل در زیر ساخت های نظری آن است. علاوه بر مبانی دینی عرضه شده در قرآن و سنت، تلاش های اندیشمندان مسلمان در طول تاریخ اسلامی نیز در این زمینه حائز اهمیت است.

بدون تردید نمی توان دانش اسلامی را بدون توجه به زیر ساخت های نظری آن احیا کرد. مهم ترین وظیفه دانشگاه اسلامی در شرایط کنونی، تلاش برای زمینه سازی شرایط ظهور، شکوفایی و رونق دانشهایی است که در راستای توحید بوده، جهت گیری اسلامی جدی داشته باشند. این امر شامل تمامی رشته ها و عرصه های دانش بشری می شود و از منظری کلان، به تعبیر حکیم بزرگ و متاله حکمت متعالیه در جهان امروز، حضرت آیت الله جوادی آملی و تمامی علوم خصلت دینی دارند و نمی توانند غیردینی - غیر اسلامی محسوب شوند.

البته به رغم ماهیت دینی علم، گاه کژتابی‌ها و انحرافات نیز در علم صورت گرفته است. مهم‌ترین راهبرد احیای علم و زدودن انحرافات و کژتابی‌ها در این مکتب، تلاش برای بنا کردن مجدد دانش‌ها و علوم بر مبانی یقینی است. در شرایط کنونی ناگزیریم برای احیای علوم اسلامی، به پرورش و احیای زیرساخت‌های نظری آن پردازیم. علم مفید از این جهت باید بر زیرساخت‌های نظری یقینی و برهانی استوار شود.

کلید واژه‌ها:

حکمت متعالیه، فلاسفه اسلامی، فلسفه تطبیقی، مباحث وجود